

El, Gözler ve Kulaklarla Birlikte Yazı Yazmak ya da Yazabilmek
Prof. Dr.-Ing. Şenel ERGİN

*Genelde sıradan okurlar için, anlaşılması zor olan yazılar yazdığım, söylenir.
Bunu biliyorum..*

*Ve hemen eklenir.. “Ben uzun yazıları okumam pek, yarısında bırakırım,
ama sizin yazılarınızı yarım bırakamıyorum, sonuna kadar okuyorum”..*

*Bu ve benzeri cümleler bana övgü yerine söylenir;
okunacak yazılar yazabiliyorsun, övgüsüdür bu..
Gülümseyerek dinlerim ve “eyvallah” anlamında başımla selâmlarım;
çoğu kez tek söz etmeden.*

*Sonuna kadar okunduğu söylenen yazılar da azamî 8 ya da 10 sayfalık makaleler olur ve
bunların sayısı da çok fazla olmaz.*

Web sayfalarındaki yazılarımı sürekli okuyanlar bilirler; çoğu 5 sayfanın altında kalır.

*Ya da bana “Yazılarınızı okurken sanki karşımda oturuyor ve konuşuyorsunuz gibi
hissediyorum” denir ve bu okurların sayısı çok daha azdır.*

*Yarım bırakılmamasının nedeni daha çok, yazının verdiği bu his olmalı.
Okurun kendini, yazımı okurken, benimle konuşuyor gibi hissedebilmesi;
yani okura, zamanının sohbetle geçiyor olduğu hissini verebilmesidir.*

*Ben bunların elbette bilincindeyim ve bilerek yapıyorum..
Yapılan da sadece konuşma dilinin yazıya aktarılmasıdır
ve sanıldığı kadar kolay başarılabilir bir şey de değildir.*

*Çünkü, murat edilen söz, bir cümle, konuşma sırasında olduğu gibi
yazıda aynen tekrarlanamaz.*

Yazıda her cümle tektir, ardarda akarak ilerlemek zorundadır.

Yazı cümle bazında kendini aynen tekrarlayamaz.

Yazıda mahir olanlar, elbette bunu da aşabilirler;

Aynı “şeyi” söyleyen anlamlı ve farklı bir cümle daha kurarak, ilkinin peşine takarlar.

Bunun da nedeni şudur; her sözcük her kişide aynı etkiyi bırakmaz.

*Çünkü insanların sahip oldukları kelime haznesinde kaç tane sözcük vardır, bilinemez;
ve kişinin algılama düzeyi de fena halde, kullanabildiği toplam sözcük sayısına bağlıdır.*

*Konferanslarda ya da bilimsel toplantılarda kürsüde konuşurken
bu çok daha rahat yapılabilir.*

*Ön sırada oturanlarla göz teması kurduğunuzda,
söylenen ne kadar algılanabiliyor; bunu görebilir
ve aynı şeyi anlatan dilediğiniz kadar cümleyi
etki vurgusunu artırarak ardarda sıralayabilirsiniz.*

*Ve sizi dinleyen aynı cümleyi tekrarladığınızın farkına çoğunlukla varamaz,
söyleneni anladığı anda yüzü ışıldar, başı ile tasdik eder ve
siz de güvenle yeni cümleye geçebilirsiniz.*

Güvenle geçebilirsiniz.. çünkü anlaşılmayan tek bir cümle dahi

*kişinin dinleme ve söyleneni algılama etkinliğini bitirebilir.
Bu durum kürsüde konuşan için de çok önemli ve motive edici bir durumdur,
çünkü kimse boşluğa konuşmaktan zevk almaz.*

*Bu durumda unutulmaması gereken şey,
dinleyenin söylediğiniz her cümleyi anlayabiliyor olmasını sağlamaktır.
Çünkü dinleyenin tekrar tekrar, anlayıncaya kadar cümlelerinizi okuma olanağı yoktur.
O, konuşan sizi dinlemektedir ve
burada.. sizi dinleyen her kişiye karşı anlaşılabilir konuşma sorumluluğundan söz
edebiliriz.*

Bu nasıl yapılır.

*“Murat edilen sözü anlatabilecek sözcükleri” öncelikle doğru seçerek
ve cümle içindeki yerlerini isabetli sıralayarak;
yani hangi etkiyi önceliyorsanız,
cümle kurgusu içinde bunu sağlayacak en uygun yere yerleştirerek,
sesle uygun vurguyu da ekleyerek dile getirmekle yapılabilir.*

*İşte yazıda, konuşmaya göre daha zor olan da bu eylemdir.
Çünkü okuyucuya güzel yazılmış hissini
sadece yazan el ve yazılana bakan göz ile değil,
onu dinleyen kulak da devreye sokularak yazılmış yazılar, verebilir.*

*Özetle “murat edilen sözü anlatabilecek sözcüklerin” sadece seçimi ve
cümle içinde diziliş hiyerarşisi değil,
aynı anda her sözcüğün taşıdığı ses değerinin ardarda sıralandığında,
dinleyen kulağa verdiği melodi / ses algısıdır.*

*Yazı burada söylenenler gözardı edilmeden yazıldığında,
aslında yazıya “konuşuyor” olma vasfı yüklenmiş olmaktadır.
Böyle yazılan yazılar da Okuru muhatap alan yazılar olur ki..
fitrat gereği zaten, kişi kendini yok sayan yazıları da önemseyemez.
Yani iş bu kadar yalın ve anlaşılır ve de yapılabilir bir iştir..*